

A BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK
ÉRTESÍTŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLŐNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az *Értesítő*-t a társulat tagjai előfizetési díj nélkül kapják.

➡ Megjelenik minden hó utolsó napján. ➡

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők,

=== Budapest, IV. kerület, Ferencz József-rakpart 16. szám. ===

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert czégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IV., Ferencz József rakp. 16. sz. alatt vétetnek fel

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra	.	.	.	40 korona
$\frac{1}{2}$ "	.	.	.	20 "
$\frac{1}{4}$ "	.	.	.	12 "
$\frac{1}{8}$ "	.	.	.	7 "

Egész évre szóló hirdetéseknel husz százalék engedmény.

Figyelmeztetés!

T. Kurtársak!

A Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaság a szénsavval telített „Kristályviz“ elárúsítását furfangos szerződés segítségével akarja a vendéglősökre ráerőltetni!

Tagtársaink érdekeinek megvédése alapszabályszerű kötelességünk lévén, s minthogy a szerződés egy eredeti példánya egyik tagtársunk panasza folytán kezünkben van s így annak körmönfont szövegét ismerjük, ennél fogva mindenkit óva intünk e szerződéstől, mert az valóságos kelepce a vendéglősre nézve. Aki aláírja, az mindenekelőtt kötelezi magát arra, hogy a kristályvizen kívül semmiféle más, szénsavval telített vizet, tehát még szódavizet sem fog árusítani! másrészt jogot ad a nevezett részvénytársaságnak arra, hogy üzletében — mint valami hatóság — kutatást tarthasson s a neki nem tetsző vizeket elkobozhassa, s a vendéglőst megbírságozhassa!

Az összetartás híján ime odáig jutottunk, hogy egy részvénytársaság ilyen megszegyenítő szerződéssel meri megkínálni a vendéglősöket. Nem kell hozzá egyéb, csak egy kis rosszakarát s ez a részvénytársaság minden vendéglőst tönkretelhet, akivel sikerült a szerződést aláíratnia. A fenyegető baj egyesítse tehát a vendéglősöket s teljes erővel és egyetértéssel kiméltlenül verjék vissza az ellenük intézett vakmerő kísérletet.

Sajnos! már is akadtak olyan vendéglősök, akik e szerződést aláírták. Alább közöljük a körmönfont szerződést a kezünk közt lévő eredeti után, a szerződött vendéglős nevének kihagyásával, hogy ne kellesen neki miatta a nyilvánosság előtt röstelkedni.

Ime a mézes madzaggal összefűzött szerződés:

Budapesten, 1906. kelet.

T. N. N. urnak Budapesten.

Öntől a következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szt. Lukács-fürdő részvénytársaságnak Budapesten.

Alólirott a mai napon a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársasággal a következő pontokba foglalt megállapodást kötöttem.

1. Alólirott ezen megállapodás időtartama alatt, egész szénsavval telített vizszükségletét kizárólag kristályforrás ásványvizben fedezi, a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaságnál és a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat rész-

vénytársaság kötelezi magát a szénsavval telített Kristályforrás ásványvizet alólirottának, ezen megállapodás pontozatainak megfelelően és a következő árak és feltételek mellett szállítani:

1/2 liter Kristály viz, üveg nélkül	.	.	.	8 fillér
1 " " " " " "	.	.	.	12 "
1 1/2 " " " " " "	.	.	.	16 "
2 " " " " " "	.	.	.	20 "

1/2 literes patentzáros üveg 16 fillért

1 " " " " " "	.	.	.	18 "
1 1/2 " " " " " "	.	.	.	20 "
2 " " " " " "	.	.	.	22 "
2 " parafadugós " " "	.	.	.	16 "

fizetendő készpénzben az átvételkor Budapesten.

Vevő üres kristály-üvegeit becserélheti töltött üvegekre, a fenti árak szerint való elszámolás mellett.

Szállításnál felmerülő vasuti vagy hajófuvardíj, ládák, csomagolás, továbbá állami és városi illetékek és fogyasztási adók a fenti árakba betudva nem lévén, alólirott vevő által fizetendők, illetőleg a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaságnak megtérítendők.

2. A Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaság köteles alólirottának megrendeléseit pontosan teljesíteni. Ha valamely megrendelést pontosan nem teljesítene, alólirott a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaságot ajánlott levélben fogja felszólítani és amennyiben a levél vételétől számított 24 órán belül a vállalat nem teljesítene szállítási kötelezettségét, alólirott jogosítva lesz a rendelt mennyiségű Kristályforrás ásványvizet más cégnél, bárhol beszerezni és a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaság köteles az esetleges árkülönbözetet és az okozott egyéb költségeket alólirottának megtéríteni, kivéve, ha a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaság a szállításban vis major, avagy saját üzemében, vagy a szállításhoz nélkülözhetetlen cikket előállító más üzemben kiütött sztrájk által akadályozva lesz.

Alólirott kötelezi magát arra, hogy a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat szénsavval telített Kristályvizén kívül bármilyen üvegben, vagy edényben más forrásvizet, továbbá ásványgyógyvezetékvizet, akár forrásból, talajból, kutból, folyóból, vagy bárhonnan származik vagy mesterséges viz, szóval bármilyen, fajtájú és néven nevezendő vizet vagy vizkeveréket, ha szénsavval, vagy másféle, a pezsgést előidéző szerrel telítettek, vagy vegyítettek, nem fog tartani és nem fog árusítani.

Ezen kizárás nem vonatkozik oly természetes savanyúvizekre és gyógyvizekre, melyeket nem telítenek szén-savval, hanem szén-sav hozzáadása nélkül töltenek és hoznak forgalomba.

4. A Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaság kötelezi magát arra, hogy évenként 100 darab utalvány fürdőjegyet alulírottak kiszolgáltatói fog, előleges egyenlő negyedévi részletekben. Ezen jegyek uszoda, gőz, vagy I. oszt. kő- iszap- vagy kádfürdő használatára szólnak. Alulírott a Szt. Lukács-fürdő kutvállalat részvénytársaságot az általa kötelezett szolgáltatások esedékességeire ajánlott levélben figyelmeztetni fogja.

5. Amennyiben alólírott azon kötelezettségét, melyszerint a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat szén-savval telített Kristályvizén kívül bármilyen üvegben vagy edényben más forrásvizet, továbbá ásvány-, gyógy- vezetékvizet akár forrásból, talajból, kutból, folyóból vagy bárhol származik, vagy mesterséges viz, szóval bármilyen, fajtajú és néven nevezendő vizet vagy vízkeveréket, ha szén-savval, vagy másféle a pezsgést előidéző szerrel telítették, vagy vegyítik, nem fog tartani és árusítani, megszegné, *köteles lesz a Szt.-Lukácsfürdő részvénytársaságnak minden egyes megszegés után 50 korona bírságot fizetni.* A Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvény társaság jogosítva van megbízottja által meggyőződést szerezni az iránt, vajjon alólírott üzletében található-e más szén-savval telített, illetve pezsgő viz, vagy vízkeverék; és a mennyiben ilyen találna, *jogosítva lesz azt megtérítés nélkül eltávolítani, alólírott pedig köteles lesz a bírságot megfizetni, valahányszor ismétlődne az eset, hogy alólírott a Kristályforrás vizen kívül más szén-savval telített, illetőleg pezsgővizet vagy vízkeveréket tartana, vagy árusítana, minden egyes esetben a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaság jogosítva lesz azt megtérítés nélkül eltávolítani és alólírott köteles lesz újból 50—50 korona bírságot fizetni.* Továbbá köteles lesz alólírott minden kedvezmény értékét melyet jelen megállapodás alapján neki a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaság addig nyújtott, visszatéríteni. A fürdő jegyek értéke darabonként egy-egy koronával számíttatik. A bírság és megtérítések fizetése által jelen megállapodás és alólírottak itt vállalt összes kötelezettségei továbbra is érvényben maradnak.

6. Ezen megállapodás 5 évi érvénnyel bír, 5 év múlva megszűnik, ha azt alólírott a meghatározott felmondási napon írásban, ajánlott levéllel felmondja. Ilyen felmondás nélkül a jelen megállapodás további 5 évre meghosszabbított érvénnyel bír, míg alólírott azt írásban ajánlott levéllel, az itt meghatározott felmondási napon fel nem mondja. Ugy az első 5 évi időszak, valamint a további 5 évi időszakok mindegyikére **felmondási napnak, megállapított azon nap, amely az 5 évi időszak lejáratát naptárszerűen egy évvel megelőzi. A felmondás nem érvényes, ha a meghatározott felmondási nap előtt, vagy után nem írásban ajánlott levéllel történik.** Az 5 évi időszakok lejáratái mindig ezen megállapodás keltétől számítandók. Ugyanazon felmondási jog a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaságot is megilleti.

7. Alólírott kártérítési igényt támaszthat, ha a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaság a kikötött szolgáltatásokat nem teljesítené, de ezen megállapodást, a 6-ik pontban megszabott felmondás útján való felbontást kivéve, semmi körülmények között sincs jogosítva felbontani. A Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaságnak jogában áll azonban ezen megállapodást lejártá előtt is az itt megállapított felmondási napra való tekintet nélkül 3 havi felmondással bármikor beszüntetni, ha alólírott üzleti forgalmát kristályforrás ásványvizben nem tartaná oly méretűnek, mely a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat rész-

vénytársaság által nyújtott szolgáltatások ellenértékének megfelel, minek elbírálási jogát a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaság magának tartja fenn.

8. Ha alólírott ezen megállapodás időtartama alatt jelen üzlethelyiségéből elköltözködnék, vagy fióküzletet nyitna, avagy üzletét beszüntetné, eladná és új üzletet nyitna, ezen megállapodás alólírottak más helyen nyitandó üzletére vagy üzleteire változatlanul érvénnyel bír. Ha alólírott üzletét eladná, vagy beszüntetné, köteles arról a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaságot levélben értesíteni.

9. A megállapodás lejártáig köteles alólírott a megállapodás feltételeit változatlanul betartani, semmi körülmények között sem lesz jogosítva a megállapodás feltételei ellen cselekedni, különben a Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaságnak joga lesz az 5. pont alatt foglalt bírságot és megtérítést az alólírott cég ellen érvényesíteni.

Kapok önként 50 két lit. 50 egy és fél lit. 100 fél lit. üveg vizet, vizértékét ingyen 1906 januárban szállítva, az üvegek betéttel vagy csere-üveggel fedezendő. Budapest, kelet: tanu: aláírás:

Kijelentjük, miszerint ezen levél tartama szerinti megállapodást Önnel megkötjük, minélfogva ezen megállapodás közöttünk mindkét félre szerződészerű érvénnyel létrejött. Kiváló tisztetettel, Szt.-Lukácsfürdő kutvállalat részvénytársaság. Palotai s. k.

Eddig a szerződés, melyre most még szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a ki egyszer aláírta, az soha sem szabadulhat meg tőle többé, mert a felmondás napja olyan furfangosan van megállapítva, hogy azt ki nem lehet találni, annál inkább mert a kezünk között lévő eredeti szerződésen is kétféle dátum van, egyik a szerződés elején, másik a végén, melyik lehet érvényes?

De a legérdekesebb változat azonban újabb az, hogy a kutvállalat bizalmas levelet intézett szerződő feleikhez és felszólítja őket, hogy árulják el társaikat, ha másféle vizet is tartanak, vagyis tegyenek neki spicli szolgálatot! Ez csak elég vastag tolakodás!

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának folyó évi május hó-5-én tartott üléséből.

A választmány.

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv, felvétel a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának 1906. évi április hó 10-én délután tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Koch József alelnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Blaschka István, Glück E. J., Glück Frigyes, Wilburger Károly, Kramer Miksa választmányi tagok, Poppel Miklós titkár, Dr. Solti Ödön ügyész.

I. Elnök az ülést megnyitja, s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Pelzmann Ferenc és Glück E. J. urat.

II. Elnök bejelenti, hogy Stadler Károly arcképe elkészült, s most már az ipartársulat ülésterméké disziti. Örömmel jelenti ki, hogy nagy lelki gyönyörűsége telik benne, midőn látja hogy saját arcképe a vendéglős ipar két oly jeles férfija arcképének társaságában van elhelyezve, mint Glück Frigyes és Stadler Károly. Ezzel egy régi vágya teljesedett be. Sajnálattal említi, hogy a milyen nehezen lehetett Stadler Károly beleegyezését a kép megfestetéséhez megnyerni, éppen úgy az ő határozott kívánsága folytán minden ünnepséget mellőzni kellett a kép elhelyezésénél. Azután előadja, hogy a képet Szablya (Frischauf) Ferenc festő művész festette és hogy annak költségeit a választmány korábbi határozata alapján a választmány rendelkezési alapjából kell fedezni, minélfogva

felkéri a választmányt, hogy a költséget a rendelkezési alapból utalványozza. Együttal bemutatja a rendelkezési alapról vezetett 1905. évi számadást

A választmány elnök ur jelentését nagy örömmel veszi tudomásul, a képet tetszéssel szemléli és elhatározza, hogy Stadler Károlyhoz, ezen emlékezetes alkalomból szívélyes üdvözlő levelet intéz. A rendelkezési alap 1905. évi számadását jóváhagyja s abból a kép költségét kiutalványozza.

III. Felolvasatott az 1906. évi március hó 10-én tartott választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv.

A felolvasott jegyzőkönyv tudomásul vétetvén, hitelesített.

IV. Beterjesztett az 1906. évi március hó 29-én tartott XXXII. évi rendes közgyűlésről felvett jegyzőkönyv.

A közgyűlés jegyzőkönyve tudomásul vétetvén, hitelesített.

V. Elnök a közgyűlési jegyzőkönyvnek a budapesti pincéregyesület helyközvetítő osztályára vonatkozó pontjáról szólva, felemlíti, hogy véletlenül jutott tudomására az, hogy a budapesti szakácsok köre a szakácsokra nézve kizárólag magának tartja fenn a közvetítést. Ő a maga részéről helyesli azt az eljárást és pártolásra ajánlja, mert az ügynökök már csakugyan botrányos üzemet folytatnak, minek bizonyosságára példát mond el.

Glück Frigyes szintén pártolóláig nyilatkozik a szakszerű közvetítésről és azon meggyőződését fejezi ki, hogy ezt a kérdést csakis ily módon lehet kielégítően megoldani.

A választmány helyesléssel járul hozzá ezen nyilatkozathoz.

VI. Bemutattatott a debreceni vendéglős ipartársulat gyászjelentője, pénztárnokának: Privitzer Józsefnek haláláról.

A választmány mély sajnálatának ad kifejezést és elhatározza, hogy a debreceni ipartársulathoz részvénytájékoztatót intéz.

VII. Bemutattatott August János segély iránti kérvénye.

A választmány tekintettel arra, hogy folyamodó egész életét ezen iparágnál töltötte, részére a rendelkezési alapról engedélyez 10 korona segélyt.

VIII. Bemutattatott a császár fürdő igazgatóságától érkezett levél, melynek kapcsán kedvezményes áru fürdőutalványokat küldött az ipartársulat tagjainak részére.

A választmány elhatározza, hogy a kedvezményt az értesítőben kell a tagokkal tudatni.

IX. Bemutattatott az osztrák szakácsok szövetségétől érkezett, a múlt évben általuk rendezett kiállításra vonatkozó diszes köszönetoklevél.

Tudomásul vétetett.

X. Elnök bejelenti, hogy a Dreher alapítványi segélyre igen sok kérvény érkezett be. Felkéri a választmányt, hogy a segély kiosztása céljából bizottságot alakítson.

A választmány a bizottságba elnök uron kívül Koch József alelnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Willburger Károly, Petanovics József és Blaschka István urakat választja meg.

XI. Bemutattatott Farkas István javaslata az italforgalmi adatok közszemlére való kitétele és az osztályba sorozás körüli eljárás módosítása tárgyában.

A választmány a javaslatot megfelelő eljárás végett kiadja az elnökségnek.

XII. Elnök indítványt tesz az ipartársulat ingóságainak biztosítása tárgyában.

A választmány elnök ur indítványát elfogadja, s a biztosítás eszközzésével megbizsa az elnökséget.

Több tárgy nem lévén napirenden az ülés befejeztetett.

Kmft.

Jegyzőkönyv, felvétel a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának 1906. évi május hó 5-én délután tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Koch József alelnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Mayer József, Kamarás Mihály, Wilburger Károly, Schnell József, Förster Konrád, Máda Lajos, Kommer Ferencz, Jajczai János választmányi tagok, Poppel Miklós titkár.

Távollétőket igazolták: Burger Károly, Petánovics József, id. Krist Ferencz, Nosek Ignác, Fürst Tivadar választmányi tagok.

I. Elnök megnyitja az ülést s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Mayer József és Máda Lajos urakat.

II. Az 1906. évi április hó 10-én tartott választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasatván, tudomásul vétetett és hitelesített.

III. Elnök előadja, hogy a szállodás és vendéglősipar gyakorlásáról szóló törvényhatósági új szabályrendeletet még az előbbi kormány a főkapitánynak adta ki véleményes jelentéstétel végett.

A volt főkapitány egy olyan javaslatot terjesztett fel a kormányhoz, melynek elfogadása esetében a szabályrendelet teljes változást szenvedne. A jelenlegi kormány a főkapitány javaslatát tárgyalás végett leküldte a székesfőváros hatóságának. Ebben az ügyben az ipartársulatnak is nyilatkoznia kellett s minthogy az ügy igen sürgős volt, az elnökség — a választmány utólagos jóváhagyásának reményében előterjesztést intézett a székesfőváros tanácsához és arra kérte, hatna oda minden áron, hogy az új szabályrendelet, a főkapitány javaslatának mellőzésével, a törvényhatóság közgyűlése által elfogadott eredeti szövegében jusson érvényre.

A választmány Elnök ur jelentését tudomásul veszi s intézkedését jóváhagyja.

IV. Bemutattatott a székesfővárosi tanács 53615/906. VII. sz. határozata, mely szerint az ipartársulat által fenntartott vendéglős tanonc-szakiskola felügyelő bizottságának elnökévé — az ipartársulat előterjesztéséhez képest — újból Glück Frigyest nevezte ki.

A választmány a kinevezést örömmel veszi tudomásul.

V. Bemutattatott a fővárosi iparosok körétől érkezett és Madary Gábor VIII. kerületi képviselő jelölt támogatása érdekében kibocsátott körlevél.

Tudomásul vétetik.

VI. Bemutattatott a karcagi ipartestülettől érkezett, a magyar ipar pártolása érdekében kibocsátott körlevél.

A választmány e körlevelet, mint olyat, melynek szellemével teljesen egyetért, tudomásul veszi.

VII. Bemutattatott a budapesti állami munkaközvetítő intézet 1906. évi I. negyedi tevékenységi kimutatása.

Tudomásul vétetik.

VIII. Tárgyaltatott özv. Somogyi Józsefné segélykérvénye.

A választmány folyamodó részére a Dreher-alapítványból még rendelkezésre álló összegből 10 korona segélyt engedélyez.

IX. Tárgyalás alá vétetett az ipartársulatnak panasz kapcsán beküldött, a Szt.-Lukácsfürdő *kutvállalat* részvénytársaság által egyes vendéglősökkel kötött szerződés eredeti szövege.

X. Jajczai János előadja, hogy üzletében pénzügyörök jelentek meg és azt tudakolták, hogy van-e neki máshol is boros pincéje, s midőn meg megmondta nekik, hogy több helyen is van boros pincéje, a megbírságotlétását helyezték kilátásba, mert a pincék az italmérési engedély okmányon nincsenek feltüntetve. Miután hallotta, hogy más vendéglőkben is hasonlóan jártak el, arra kéri a választmányt, hogy ebben az ügyben is tegyen lépéseket.

A választmány megnyugszik elnök urnak azon kijelentésében, hogy ő a pénzügyigazgatóságnál el fog járni.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejeztetett.

Kmft.

Az új szabályrendelet.

Annak idején bőven ismertettük az iparunkra vonatkozó új szabályrendeletet, melyet a székesfőváros hatósága — jóváhagyás végett — még 1904. évben fölterjesztett a belügyminiszterhez.

A belügyminiszter a rendőrfőkapitányt is véleményadásra hívta fel.

A volt főkapitány terjedelmes javaslatban foglalkozik a szabályrendelettel, kiforgatja azt egészen, s olyanformára szeretné átgyurni, hogy iparunk egészen a rendőrség hatáskörébe jusson.

A főkapitány javaslatára ipartársulatunk — felszólítás folytán — a következő előterjesztést intézte a székesfőváros tanácsához:

Tekintetes Székesfővárosi Tanács!

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség volt főkapitánya által a fogadó, vendéglő, stb. iparok gyakorlásáról szóló, 1904. évi 1109. sz. közgyűlési határozattal elfogadott törvényhatósági szabályrendelet módosítása tárgyában a nm. belügyminiszter urhoz felterjesztett javaslatra vonatkozó észrevételeinket van szerencsénk alólirott ipartársulat részéről a következőkben előterjeszteni:

Mindenekelőtt általánosságban elleneznünk kell a volt főkapitány azon szándékát, hogy iparunk felügyeletét s ezzel kapcsolatban a biráskodást is nagyrészt saját hatáskörébe akarja vonni, sőt még az engedélyezési eljárásnál is mérvadó befolyást akar a rendőrség részére szerezni. De Magyarország nem rendőrállam s így van reményünk, hogy ez a szándék nem fog teljesedni.

A szabadság éltető szelleme árad most szerte az egész országban s a polgárok millióinak lelkét hevíti egy jobb jövő reménye, csak minket fenyeget egy sötétebb korszak kezdete: a rendőri kormányzás? pedig a főkapitány javaslata ilyesmire irányul!

Mindjárt a 3 szakasz módosítására vonatkozó rész sem mondható célszerűnek, mert a szabályrendelet egyik főcélja éppen az, hogy különösen a fogadó (szálloda) és vendéglőipar gyakorlására rosvott multu egyének ne kaphassanak engedélyt s ez helyes is, mert e két iparág minden nagy város életében olyan fontos tényező, hogy bizonyos irányban ettől függ jóhíre a külföld előtt, már pedig a javaslat ezt a célt nem szolgálja.

A szabályrendelet 4. szakaszának módosítására vonatkozó rész: mintha a szabályrendeletben említett üzletek kivétel nélkül italmérési üzletek lennének, valószínűleg tévedésen alapszik, mert bizony a fogadó (szálloda) és vendéglő elsősorban iparág, melynek engedélyezése az 1884. évi XVII. t.-c. értelmében az iparhatóság hatáskörébe tartozik s mi egyáltalán nem óhajtjuk, hogy e hatáskörben a rendőrség is osztozzék; de az 1899. évi XXV. t.-c. 4. szakasza is csak olyan esetben juttat szerepet a rendőrségnek midőn az engedély üzleti helyiség megjelölése nélkül adatik ki, s a helyiség bejelentése csak utólag válik kötelezővé.

Az 5. §. módosítására vonatkozó rész az előbbinek folyományát képezi, minélfogva hasonló elbirálás alá esik. A javaslat azután következő része hosszasan foglalkozik a szabályrendelet szakaszainak összevonásával és elrendezésével s ennek taglása nem tartozik reánk, csupán megjegyezzük, hogy a szabályrendelet eredeti szövegében, még ezt is jobbnak találjuk, mert szabatosabb és világosabb, mint a hogy a javaslat tervezi.

A javaslatnak a 25 szakasz módosítására vonatkozó része minden kigondolható érv segítségével ellenzi a záróra eltörlését. Nem bocsátkozunk az érvek cáfolatába, mert a záróra eltörlése nem képez életkérdést, de nagyvárosi szempontból mindenesetre lényeges kellék az, hogy

a szállodákban lévő vendéglőkre nézve záróra ne legyen megállapítva.

A javaslat többi részére nézve pedig tisztelettel kérjük, méltóztassék minden áron oda hatni, hogy a szabályrendelet a törvényhatóság közgyűlése által elfogadott eredeti szövegben nyerjen jóváhagyást.

Budapest, 1906. április 30.

Nyilvános mulatóhelyek Pesten a XVIII. században.

(A székesfőváros levéltárában gyűjtött hiteles történeti adatok alapján írta: Várnai Sándor)

(Folytatás.)

Egy Kojanev nevű aranyozó volt első tulajdonosa a 90-es években lerombolt ujvilág-utcai „Aranyasnak“, a XVIII. században még a székesfővárosiak kedvelt szállójának. Ettől 1783-ban özvegye Krachenfels Eleonora örökölte, tekintélyes esztergályos család gyermeke, ami onnan is kítűnik, hogy abban az időben a Krachenfels nevet egy utca is viselte. A vendéglőt Wagner Pál bírta bérben, akinek 1787-ben nagy feltűnést keltett affairja támadt a dúsgazdag temesmegyei gavallér Csernovics Sándorral, mely érdekesen jellemzi az akkori erkölcsöket. Csernovics mintegy 100 frttal adósa maradt Wegnernek, s ismételt sürgetés dacára sem fizette ki az összeget, hanem egyre halogatta a terminust.

Egy szép reggel aztán 9 és 10 óra között az elkecseregett vendéglős drasztikus fellépésre szánta el magát. Megvárta, míg Csernovics kocsijával arra hajtott s a hatvani kapunál a sétáló közönség nagy gaudiumára föltartóztatta lovait s fenyegető hangon követelte pénzét.

Csernovics erre kiragadta kocsisa kezéből az ostort s e szavakkal: „majd kifizetem ezt a németet“ lovai közé csapott s a szó szoros értelmében keresztül gázolt Wegneren, a ki súlyos sérüléseket szenvedett s hónapokon át volt kénytelen az ágyat nyomni.

Az egykori „Nemzeti szálló“ helyén állt „Hét választó“ról elnevezett ház első ismert tulajdonosa Kehnerspergi Lehner Tóbiás, akinek leányát Villender Franciskát Pecz Miksa Pest városi kirurgus vevé nőül s vele a ház tulajdona is Peczre szállott át. Az egész Lehner-örökség ezen a házon kívül még egy majorból állott, a kálvária mai Baros-utca táján, melyhez 600 juh tartozott, azonkívül a bécsi banknál elhelyezett 10—12 ezer frtból.

A ház a Lipót utcában feküdt mint akkor a Váci-utcát nevezték, háttal a Duna felé eső hajóhivatalnak a 176 és 508. számú házak közt. Homlokzata 14 öl 2 láb a hátsó része 14 öl 4 láb, jobb oldala 21 öl 4 láb, a baloldala 22 öl 4 lábnak volt felvéve. A jobbfelől álló 176 telek könyvi számú ház mögött üres telek határolta. Utcza felőli része kétemeletes volt, s a váci kapura nézett. Szomszédságában egyfelől a Stankovics, másfelől a Lehner ház állott.

Csak mikor már 1754. táján kibővítette az eddig csak pár szobából, álló zsindegyházzal házat, s e célra mintegy 6000 frtot fektetett bele a bécsi bankban elhelyezett kapitálisból, miért is, mikor ugyanazon időtájtan Ossolini László hadnagy mint felesége után a vagyon reménybeli örököse, osztályegyezséget kötött s a ház haszonélvezetében, a ráfordított építkezések fejében meghagyta tovább is Peczet. Csak 1777-ben szállott át a ház, melyben eddig Pepics János senátor lakott, vétel útján 30000 frtért a Häusler Sebestyén birtokába.

Ez időtől kezdődik az épület nyilvános szereplése mint a régi Pest egyik legismertebb mulatóhelye. A »Hét választó« nemcsak ragyogó báljairól volt hajdan híres, melyek fényes szalóiban lefolytak, de még inkább

az akkori irodalom jeleseinak összejöveteleiről. Megyei urak, conciliáriusok, katonatisztek látogatták; Kisfaludy, Kulcsár, Kazinczy Helmezy, gyakran voltak eleven központjai az itt vidám poharazásra összegyűlt társaságoknak, míg a szomszéd teremben Bihari húzta a kesergőt és a palotást. Berzsenyi az elfajulásnak induló nemzet lánglelkű dalnoka sem mulasztotta el soha a «Hét választót» felkeresni, valahányszor dolgai Pestre hozták. A „Hét választó” valósággal belekerült a nemzeti öntudatra ébredt Magyarország műveltség történetébe. Innen indultak ki az irodalom ujáteremtésére irányuló tervek, az Auróra, a magyar nyelvvelő társaság alapítóinak eszméi s mind azok a tudományos mozgalmak, melyek szellemi életünknek irányt adni voltak hivatva. Ami Párisban a Piepént kávéház, a Café Hugbert és Café de la Paix voltak az encyclopedistáknak: Rosseau, Voltaire és Diderot-nak, ugyanazt a helyet foglalta el a magyar irodalom renaissance-a történetében a „Hét választó”.

Hatósági végzések.

Budapest szék. főv. IV. ker. előljárósága: 6051/906. T. Az iparostanoncok újraoltása. H. Mintnogy az 1887: XXII. t.-c. 4. §-a értelmében az iparostanoncok felvételük alkalmával, ha még újraoltva nincsenek, vagy nem igazolják az újraoltásra kötelezettség ideje előtt 5 éven belül valószínűségi himlőt állottak ki — feltétlenül újraoltandók, felhivatnak az összes ipartestületek t. előljárói, hogy minden iparostanoncokat, kik életük 12 évéig újraoltásukat, vagy azt, hogy 5 éven belül valószínűségi himlőt kiállottak, — nem igazolják, az üzlethelyek, ipartelepek után illetékes ker. előljáróságnál, mint e. f. iparhatóságnál jelentsék be, — s mindaddig míg az újraoltást, vagy az 1887. évi XXII. t.-c. 8. §-a értelmében felmentésüket nem igazolják, ezek szegődtetését, szerződéseit ipartestületileg meg ne erősítsék, a megerősítési záradékban pedig mindenkor kitüntessék, hogy az újraoltás vagy felmentés igazoltatott.

Ezen körülményt egyidejűleg a tanonc lajstromba is bejegyezzék végül az oltási törvény 4. 5. és 22. §§-ainak szövegét a tanoncszerződés végén kinyomassák.

Ezen végzés az összes ipartestületekkel alkalmazkodás végett s az iparhatósági biztos urakkal ellenőrzés végett közöltetik.

Budapest, 1906. április hó 1-én.

Gorecky h. előljáró.

Árverési hirdetés. Budapest székesfőváros tanácsa 59,174/906.—VI.—sz. Árverési hirdetés. A székesfőváros tanácsa az V. ker. vigadó vigalmi étkező és sörház helyiségeinek ruhatárának, kávéházi helyiségeinek, a vigadó téri kioszknak és két hozzátartozó lakásnak 1906. évi november hó 1-től kezdődő s 1915. évi esetleg 1920. évi szeptember hó végéig tartó együttes bérbeadására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet.

Erről a résztvenni kívánók azzal értesítetnek, hogy az ajánlati tárgyalás f. é. május hó 29 én kedden délelőtt 10 órakor a központi városháza 232. sz. bizottsági üléstermében (Városház-utcai rész I. lépcső 1¹/₂ emelet) fog megtartatni s ehhez képest ajánlataikat a tanács VI. ügyosztályában (közp. városháza II. em. 237.) a hivatalos órák alatt az ajánlati tárgyalás napján azonban legkésőbb délelőtt 10 óráig a tanácsi pénzügyi osztályban vagy a «Budapesti szállodások, vendéglősök, korcsmárosok ipartársulatának értesítője» szerkesztőségében (IV. ker. Ferencz József rakpart 16 sz.) kapható bérleti szerződés mintán szabályszerűen felülbélyegezve s a székesfőváros valamely pénztáránál az ajánlati tárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letett 20,000 K. azaz Huszezer korona bánatpénz letételét igazoló nyugtával vagy postai feladó vevénnyel felszerelve az említett

helyen és napon dr. Vaszilievits János tanácsnok ur vagy megbízottja kezéhez annál is inkább nyujtsák be, mert elkésve benyújtott vagy kellőleg fel nem szerelt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A bánatpénz készpénzben a főváros által kijelölt helybeli takarékpénztárak betéti könyveiben vagy óvadékképes értékpapirokban, mely utóbbiak azonban kivéve fővárosi kölcsönkötvényeket, melyek napi árfolyamon számíttatnak, legfeljebb a tőzsdei árfolyam 90 százalékaival, de sohasem névértéken felül számíthatók.

Megjegyeztetik, hogy a vigadó világításához és egyéb motorikus célra szükséges áramot a magyar villamossági részvénytársulat 1908. évi október hó végéig hektowatt óránként 2 azaz kettő fillérért szolgáltatja.

A székesfőváros fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson s ha az ajánlatok eredményét megfelelőnek nem tartaná, újabb ajánlati eljárást hirdessen vagy tetszése szerint járjon el.

Az ajánlattevő kinek ajánlata elfogadtatott, a főváros által megállapítandó helyen és időben a szerződést alá nem írja és a szerződési biztosítékot le nem teszi, akkor nemcsak bánatpénzét veszti, de azonfelül a székesfőváros a bérletet az ő kárára és veszélyére fogja másnak bérbeadni.

Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1906. évi április hó 26 án tartott üléséből.

Rózsavölgyi s. k. h. polgármester.

Különfélék.

Posta kézi könyv. A posta kezelésnél töltött husz évi szolgálat oly kézi könyv szükségéről győzött meg, mely a posta, távirda, távbeszélő és postatakarékpénztár szabályait, portómentességet és postához való alkalmaztatás utját és módját széljegyzetekkel könnyű áttekintésben tartalmazza. Ily mű kézreadásával hézagot és közszükségletet kívántam pótolni. Művem, mely 10 nyomtatott ivre terjed, $15\frac{1}{21}$ cm. nagyságu, előfizetési ára — tartalma dacára — 1 korona (Egy korona) 20 fillér vászonkötésben. (Bolti ára 2 korona lesz.) Kézikönyvem Szalay Péter államtitkár, pt. elnök-igazgató ur Óméltóságának van ajánlva, ki az ajánlást el is fogadta. Kézikönyvem a m. kir. posta-távirda vezérigatóság által revideálva jelenik meg. Kézikönyvemre a tekintetes címnek feltétlen szüksége van. Kézikönyvem pénzügyigazgatóságok és kir. adóhivatalok szükségleteire részletesen tárgyalja a postajövedéki áthágást. Művem — a posta-távirda rendeletek tára Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatala, valamint a zombori kir. pénzügyigazgatóság és ezenkívül több oldalról mint hasznos és feltétlen szükséges ajánlatot. Több oldalról vett felhívásnak engedve, elhatároztam, hirdetések felvételét közvetlen a hirdetőtől. Ily módon legolcsóbban tehetem, mert a közvetítő díjával jutányosabb.

$\frac{1}{4}$ oldal $\frac{6}{8}$ cm. = 48 □ cm. terület = 13 K 20 f,

$\frac{1}{2}$ oldal $\frac{12}{8}$ cm. = 96 □ cm. terület = 25 K — f.,

$\frac{1}{1}$ oldal $\frac{12}{16}$ cm. = 192 □ cm. terület = 50 K — f.,

mely összegbe a kézikönyv egy példánya be van tudva. Kérem a hirdetés szövegét mielőbb beküldeni és árának kívánt beszédés módját velem közölni méltóztassék. Korlátolt számban vétetvén fel hirdetés és ezek a jelentkezés sorrendjében közöltetnek, kérem mielőbbi becses válaszát. Kézikönyvem jótállás mellett 10,000 példányban fog kinyomtatni és igen előkelő közönségben elterjedve, hosszú ideig közkézen forogni. Kézikönyvem a kézbesítésig a posta-távirda rendeletek tára alapján pótoltatik. Zombor, 1906. január hóban. Heisinger Antal posta-távirda főtitkár.

Jelentés a budapesti ipari és kereskedelmi munkások-zövegítő intézet működéséről az 1906 év első negyedében.

Ez évnegyedben az intézet tevékenységi eredménye a múlt évi hason időszak eredményét jóval túlhaladta, mi az enyhébb téli időben és abban leli magyarázatát, hogy a fa- és építőiparban, melyekben a múlt évben strájkok voltak, a munkát mi sem zavarta. A munkakereslet ugyan jóval kisebb volt az előző év hason időszakában mutatkozottnál, a munkakinálat ellenben jóval nagyobb és ennek következményeül a munkához jutottak száma is jelentősen emelkedett, míg ugyanis: az 1905. évi I-ső negyedben a munkakereslet 22.273 at tett, az a f. évi I-ső csak 19.817 tehát 2.456-al kevesebb volt. A munkakinálat ellenben tett az 1905. évi I-ső negyedben 8.557-et a f. évi 10.957-et többet tehát 2.400-al. A munkához jutottak száma az 1905. évi I-ső negyedben volt 6.383 a f. évi I-ső negyedben volt ellenben 7.854 tehát 1.471-el több. A munkakinálatokban és elhelyezésekben mutatkozó emelkedés főleg a fémfeldolgozási, fa, ruházati, élelmezési és építő iparban, valamint a kereskedelmi és közlekedési munkásokban mutatkozott. Az intézet igénybevételének aránya Budapest és a vidék közt majdnem változatlan, minthogy a vidékre elhelyezettek száma az összehelyezéseknek 23%-át teszi, a múlt évi hason időszakú 24,3%-al szemben. Budapest, 1906. április hó 17. é. Az igazgató.

Most jelent meg az egyedüli hivatalos jellegű, és ennél fogva legmegbízhatóbb Magyarország és Ausztria, valamint Bosznia és Hercegovina vasuti és hajózási térképe. A magyar királyi államvasutak igazgatósága által felülvizsgált és 43110. sz. a. F. IV. 1906. jóváhagyott 1906. évi kiadás. Szerkesztette és kiadja: Klösz György és Fia térképészeti műintézete, Budapest. A térkép 140/108 cm. nagyságú s ugy Magyarország mint Ausztria, valamint Bosznia s Herzegovina teljes vasuti hálózatát s hajózható folyóit, továbbá a határoló külföldi vasutak főbb vonalait s csatlakozásait tünteti fel. Budapest székesfőváros vonal-hálózatának részlet-térképéhez hasonló kivitelben, még Pozsony, Fiume, Wien és Prag városokról s a Balkán vasuthálózatáról készült külön kartonok nyújtanak a szemlélőnek hasznos tájékozást. Ezen térkép a leghitelesebb s legújabb adatok alapján készült s a jelmagyarázatban megnevezett becses adatokkal bir, nevezetesen könnyen felismerhetők az állomások, megálló-rakodóhelyek, megállóhelyek, továbbá a hajóállomások. Tájékoztatót nyújt a vasutak üzemének jellegére nézve is (szabványos vagy keskeny- vagy kettős-vágányu. fogaskerekű és villamos üzemet illetőleg), továbbá a nyilvános közraktárak s a vámhivatalok is adva vannak az illető állomásnév mellett. Megjegyezzük egyben, hogy jelen térkép Magyarországot feltüntető s a m. kir. államvasutak által felülvizsgált része, már a változott új állomásnevekre tekintettel, a m. kir. államvasutak igazgatóságától beszerzett hiteles

adatok felhasználásával, hazánk önállóságát is kidomborító oly kivitelben kerül forgalomba, hogy mint hazai térképészeti termék, a külföldi hasonló s hibákkal telt térképekkel szemben, előnyös szolgálatra van hivatva. E térkép különösen szállítóknak, biztosító társaságoknak, szállodák és vendéglőknek, általában minden ipar és kereskedelmi vállalatnak nélkülözhetetlen. Ára sokszintű kivitelben 5 kor., vászonra felhuzva tokban 11 kor., ugyanaz lécekkal pedig 12.50 kor. kapható a műintézetben és nagyobb könyvkereskedésben.

Ne hagyja magát reklámvizvel félrevezetni, hanem tartson az üzletében valódi „Ilona“ artezi savanyuvizet. Egy liter ára 4 fillér.

Rendelési cím: „ARTESIA“ budapesti vendéglősök szikviz és pezsgőitalok gyár részv.-társ., a városligeti artezi kut bérloji. VII. ker. Egressy-ut 20/c. TELEFON 50—72. TELEFON 50—72.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminisztérium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XVIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztályhuzása **1906 május hó 23. és 25-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől) — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1906. évi április hó 29-én.

Magyar. kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága
Tolnay. Hazay.

SEC

SEC

*Talisman*TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}*Promontor*

(Budapest.)

STRAU

Első Magyar Részvény serfőződe

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN

==== Fennáll 1854 óta. ====

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert
DISZOKMÁNY 1885. JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII. kerület, ESTERHÁZY-UTCZA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palaczköreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palaczkör osztályából.

==== Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőződének évi gyártási képessége 400,000 hektoliter. ====

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palaczkör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

ezégtulajdonos:

HORVÁTH F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fhg. Ő cs. és kir. fensége
és Fülöp Szász Coburg Gothai herczeg kir. fensége
udvari szállítója.

Főüzlet:

IV., Vámház-körút 4.

Fióküzlet:

IV., Kishid-utca 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árakban a legjobb minőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus, hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben, csokoládé, francia és magyar cognacban és pezsgőben, angol és francia különlegességeket finom konyhák részére; főző bort: Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continental Thee Association“-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legfinisabb égyeszes
SAVANYU-KŰT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kftűnő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

MATTONI
ERZSÉ-BET SÓSFÜRDŐJE
BUDAPESTEN
(BUDAŰ)

TRANSYLVANIA SEC LOUIS FRANÇOIS & CO.

császári és királyi udvari szállítók
Fülöp Szász Coburg Gothai Herczeg Ő Fensége szállítói
BUDAFOK.

15 elsőrendű kitüntetés

VÉDJEGY.

Hors Concours

FŐRAKTÁR:

BORHEGYI FERENCZ

Budapest, V. Cizella-tér 1.

VEZÉRKÉPVISELŐK:

RUDA és BLOCHMANN

Budapest, V. Akadémia-utca 16.

Sürgőnyczim: FRANCIS BUDAFOK.

Telefon: BUDAFOK 15. szám.